

DOI: 10.25140/2411-5215-2022-4(32)-27-38

УДК 338.22[330.341.1:330.322.1]334.722

JEL Classification: O32; K20

Олена Базілінська

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів

Національний університет «Києво-Могилянська Академія» (Київ, Україна)

E-mail: olena.bazilinska@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6239-6766>ResearcherID: [J-5360-2016](https://orcid.org/0000-0001-6239-6766)

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті обґрунтовано основні теоретико-методологічні засади державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. Мета статті полягає у формуванні концептуальних засад державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва на основі розробки нових адаптаційних механізмів за умов трансформаційних економічних процесів. Виокремлено основні характеристики українського підприємництва, що визначають його пріоритетність для державної економічної політики в порівнянні з іншими сферами економічної діяльності. Обґрунтовано основні складові інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, на яких має бути сфокусована увага органів державної влади, та виокремлено основні цілі державного регулювання. Визначено основні фактори впливу на інноваційно-інвестиційний розвиток підприємства. Розроблено механізм державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, визначено його структуру, завдання та функціональний зміст.

Ключові слова: державне регулювання; державна економічна політика; інновації; інвестиції; підприємництво; механізм державного регулювання.

Рис.: 3. Табл.: 1. Бібл.: 17.

Постановка проблеми. На сьогодні розвиток національної економіки безпосередньо залежить від рівня інноваційного розвитку та стану інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання стратегічно важливих сфер, що ґрунтується на їхніх зусиллях у використанні динамічних можливостей та провідних технологій у процесі виробничої діяльності, постійному удосконаленні та оновленні продукції, підсиленні ринкової позиції та формуванні конкурентоспроможного внутрішнього ринку. Тобто особливість діяльності сучасних виробників полягає в тому, що інновації та інвестиційна діяльність виступають як взаємопов'язані ендогенні компоненти впливу на соціально-економічний розвиток країни, що актуалізує потребу в удосконаленні теоретико-методичних підходів та прикладних засад управління інноваційно-інвестиційним розвитком суб'єктів господарювання з погляду державного впливу, формуванні нових механізмів державного регулювання із застосуванням адміністративних та фінансових інструментів з урахуванням особливостей впливу динамічного зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині питанням розвитку підприємництва та удосконаленню процесів державного регулювання цією сферою діяльності приділяють увагу дедалі більше дослідників. Серед провідних учених, що досліджують це питання, доцільно відзначити Л. Васильєву [1], Д. Грицишена [2], О. Коротич [3], І. Косач [4], О. Попело [5],

К. Шапошникова [6] та інших. Подібна тенденція в дослідженнях є цілком виправданою, оскільки нині країна перебуває в доволі жорстких умовах, зумовлених як пандемічною кризою, так і воєнною агресією з боку РФ. Водночас зростаюча конкуренція на ринках товарів та послуг вимагають поглиблення зазначених досліджень.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Основою для боротьби із кризовими явищами в економіці та суспільному житті якраз виступає підприємництво, проте питання активізації його інноваційно-інвестиційного розвитку та участі держави в цьому процесі потребують додаткових досліджень.

Мета статті полягає у формуванні концептуальних засад державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва на основі розробки нових адаптаційних механізмів за умов трансформаційних економічних процесів.

Виклад основного матеріалу. Одним із перших на важливості інноваційно-інвестиційного розвитку почав наголошувати український дослідник М. Туган-Барановський, який вказував на пріоритетність виробництва над споживанням завдяки можливості накопичувати капітал з його подальшим інвестуванням [7, с. 14]. Проте участь підприємництва в інноваційному процесі вперше, як свідчать наші попередні дослідження, була розглянута Й. Шумпетером, який розглядав інновацію як результат взаємозв'язку факторів виробництва, «що виникає завдяки підприємницькому духу» [8, с. 27], таким чином враховуючи взаємовплив інновацій та підприємництва.

Значна частина авторів фокусують увагу на впливі реалізації інноваційних проєктів суб'єктами підприємницької діяльності на зростання макроекономічних показників [9; 10]. Згідно з обґрунтуваннями Д. Черваньова та Л. Нейкової «...джерелами економічного розвитку виступають чинники виробництва, інновації та інвестиції» [11]. На думку Т. Гринько, інноваційно-інвестиційний розвиток відбувається на основі здатності підприємства до впровадження інновацій, тобто базисом розвитку виступає інноваційний потенціал [12]. Взаємопов'язаність інноваційного розвитку та інвестиційної активності, важливість процесу комерціалізації інновацій перебуває у фокусі досліджень Н. Ткаленко [13]. У свою чергу, С. Ілляшенко зауважує на використанні нових способів і сфер реалізації ресурсних можливостей підприємства під впливом змін зовнішнього середовища відповідно до обраної місії як засадах інноваційного розвитку [14, с. 23]. Частина дослідників акцентує увагу на важливості удосконалення регуляторної політики у сфері розвитку підприємницької сфери [15], у той час, як інша група фокусує увагу на важливості власної інноваційної діяльності суб'єктів господарювання для збільшення конкурентоспроможного статусу підприємства [16]. Авторами [17] зазначається, що, з одного боку, інноваційний розвиток характеризує швидкість засвоєння провідними підприємствами нових технологій, а з іншого – впливає на швидкість їх поширення в галузі.

Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва в Україні в порівнянні із країнами Європи розпочалось не так давно, але за цей тридцятирічний період можна зазначити нарощування значного бізнес-потенціалу протидії умовам ринкової нестабільності, що робить вітчизняний підприємницький сектор конкурентоспроможним у порівнянні з іншими секторами економіки. Зокрема, можна виділити такі риси українського підприємництва, що достатньою мірою підтверджують запропоновану тезу:

1. Порівняно короткий термін існування вітчизняного підприємництва. Становлення підприємництва в Україні розпочалось на початку 90-х років із формуванням приватної форми власності. Це свідчить про властивість підприємницького сектору економіки швидко адаптуватись до наявних підприємницьких традицій та норм, а також здатність швидко інтегруватись в економічну систему.

2. Зв'язок інноваційно-інвестиційного розвитку українського підприємництва з державними структурами. Цей зв'язок простежується з періоду активного формування підприємництва в нашій країні з початку 90-х років ХХ століття. Частково це зумовлено заснуванням приватних підприємств на основі колишніх державних у процесі приватизації. При цьому здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності відбувалось не тільки шляхом використання майна державних підприємств, а й наслідуванням управлінських механізмів та технологій. Усе це наклало свій відбиток на стан сучасної підприємницької діяльності. Крім цього, розвиток підприємництва в Україні перебуває під значним впливом державного втручання. Проте оптимальним є регулюючий характер цього втручання без протидії реалізації підприємницького потенціалу з метою подальшого сприяння процесу розвитку.

На нашу думку, доцільно виокремити такі пріоритетні компоненти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва:

1. Науково-технічна складова, що ґрунтується на основі комерціалізації досліджень та зміні стану інноваційного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності.

2. Економічна складова, тобто на основі інноваційно-інвестиційного розвитку має зростати прибутковість підприємства та підсилуватись його ринкова позиція.

3. Соціальна складова орієнтує інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва на задоволення соціальних проблем, пов'язаних зі створенням робочих місць та підвищенням якості життя населення.

Процес інноваційно-інвестиційного розвитку є об'єктом державного управління та одним із напрямів державної економічної політики. Слід зазначити, що наявна специфіка вітчизняної економіки значне місце відводить державному регулюванню процесів інноваційно-інвестиційного розвитку, оскільки держава виступає пріоритетним суб'єктом формування постіндустріальних відносин, що пов'язано із трансформацією ролі та функцій держави.

При цьому завдання ефективного функціонування сектору підприємництва пов'язується з модернізацією економіки та формуванням нової моделі суспільства на основі створення тренду стійкого економічного зростання.

Таким чином, можна стверджувати, що саме чітка та виважена політика державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва має стати базисом для розвитку підприємницького сектору в Україні.

Основні функції держави в процесі регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку полягають у проведенні інституційних перетворень у напрямку зміни законодавства та його адаптації до трансформаційних умов із забезпеченням умов для його виконання, а також сприянні розвитку відповідних інституцій у сфері державного та муніципального управління.

На основі визначення основних тенденцій державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємницької діяльності за сучасних умов слід зауважити, що останніми роками фокус змістився до активної участі держави в організаційно-економічному регулюванні інноваційно-інвестиційного розвитку (рис. 1).

Рис. 1. Основні цілі державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва

Джерело: складено авторкою.

Одним із критеріїв, що визначають рівень впливу державного регулювання на активність інноваційно-інвестиційних процесів, є обсяг витрат на виконання наукових досліджень та розробок (рис. 2).

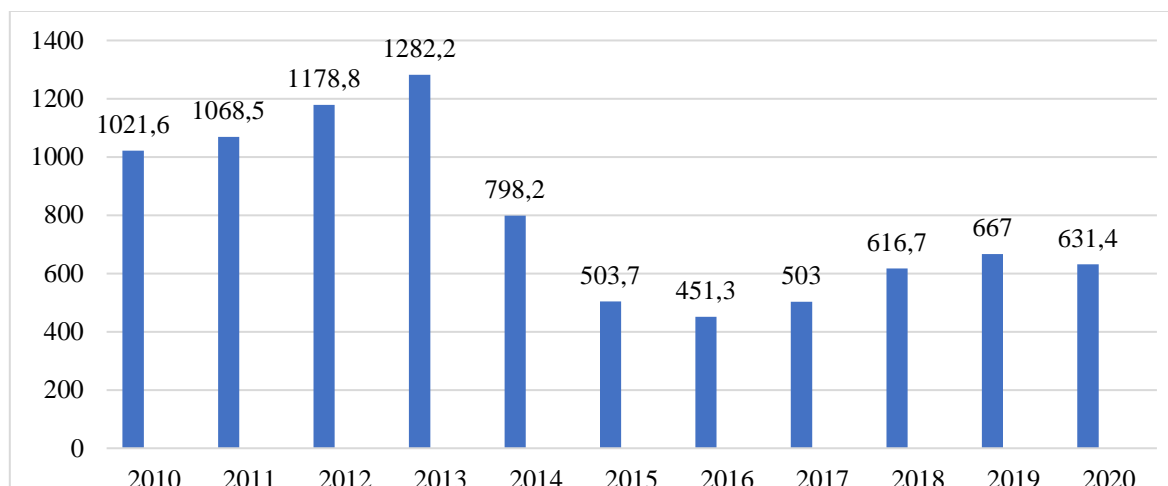

Рис. 2. Обсяг витрат на виконання наукових досліджень та розробок за 2010-2020 рр. (млн дол. США)

Джерело: за даними Державної служби статистики України.

Отже, за досліджуваний період має тенденцію негативна динаміка витрат на виконання наукових досліджень та розробок в Україні, що стримує активність інноваційно-інвестиційних процесів та повноту виконання науково-дослідних робіт. Інтенсивне скорочення витрат, як свідчать дані Державної служби статистики України, почалось із 2014 року. Середньорічне скорочення витрат становило 4,7 % при середньорічному обсязі 793 млн дол. Найвищий рівень показника витрат на виконання наукових досліджень та розробок досягнуто у 2013 році – 1282 млн дол. США, найменший за аналізований період у 2016 р. становив 451,3 млн дол. США.

Далі наведено результати опитування, проведеного автором серед представників бізнесу Чернігівської та Київської щодо значущості впливу факторів на інноваційно-інвестиційну активність суб'єктів господарювання (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл оцінок респондентів відносно значущості впливу факторів на інноваційно-інвестиційну активність суб'єктів господарювання

Фактори	Оцінка впливу		
	Значний вплив	Середній вплив	Незначний вплив
Політична ситуація	49	50	1
Стан економічного розвитку	47,6	49,4	3
Наявність пільгових умов ведення бізнесу	56,8	39,5	3,7
Розвиток та державна підтримка зовнішньоекономічної діяльності	48,6	16,3	35,1
Ступінь втручання владних структур у діяльність суб'єктів підприємницької діяльності	46,9	21,6	32,9
Рівень корупції	51,4	37,8	18,9
Державна підтримка розвитку логістики	20,8	40,6	38,6

Джерело: складено авторкою за результатами проведеного опитування.

Отже, до факторів, які найбільше впливають на стан інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, належать рівень корупції, спроможність держави надавати пільгові умови для ведення та стан і перспективи державної підтримки зовнішньоекономічної діяльності. Ці фактори пов'язані між собою та, на жаль, у світовому контексті характеризують Україну як недостатньо політично та економічно стабільну країну. Створення пільгових умов для розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності найчастіше використовується як формат державного субсидування окремих підприємств та виступає як інструмент реалізації місцевих інтересів. Проте такий інструмент, як надання пільг для інвестування в інноваційні проекти в межах вільних економічних зон на теперішній час майже не застосовується, хоча якщо орієнтуватись на досвід європейських країн, впровадження особливого порядку оподаткування суб'єктів підприємництва, коли ПДВ нараховується, але залишається в розпорядженні підприємства, є достатньо ефективним стимулюючим інструментом.

Виходячи з аналізованих факторів, доцільно сформувати систему необхідних для підприємців умов, сутність яких полягає в необхідності обслуговування інноваційно-інвестиційної активності з метою формування конкурентоспроможного інноваційного клімату, а також підтримки розвитку інноваційної інфраструктури. У цьому контексті доцільно звернутись до синергетичної взаємодії держави та підприємницького сектору. Актуальність цих процесів зауважують багато авторів. Зокрема, на думку Д. Грицишена, ефективна співпраця між державою та приватним сектором дозволяє успішно реалізовувати програми, які забезпечують досягнення конкретних стратегічних цілей у найкоротші терміни [2].

Якщо розглядати синергетичний потенціал державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, то в цьому контексті слід зазначити на взаємодії держави та суспільства та розумінні, сприйманні державним апаратом проблем підприємницького сектора, напрямків його розвитку та мотивів інноваційної активності. Синергетичний підхід спрямовує процес управління інноваційно-інвестиційним розвитком у напрямку самоорганізації складних систем, до яких належить і сектор підприємництва з його складними багатофункціональними сторонами існування. Синергетичні ресурси інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва та їхнє ефективне використання повністю залежить від дій державного апарату та сформованої державної політики в цьому напрямку. Вони є основою побудови системи підприємництва, проте їхнє залучення в реальному економічному житті залежать від спланованої державної політики та зусиль державної влади. Отже, саме державна політика та державне регулювання розвитку сфери підприємництва є інтеграційною та мобілізуючою силою, що здатна забезпечувати інноваційно-інвестиційну активність підприємництва. Проте зазначене вимагає значної підготовки задіяного державного апарату.

Усвідомлення потреб та інтересів підприємницької сфери, з одного боку, та всебічне залучення ресурсів та резервів інноваційно-інвестиційного розвитку – з іншого, є завданням інтелектуального характеру, що має бути втілено в ідеології державного управління. Таким чином, процес державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва ґрунтується на заходах державної підтримки та здійснюється шляхом запровадження відповідних механізмів. Їхня мета – створення умов для ефективного використання ключових функцій підприємництва як факторів впливу на сталий розвиток економіки та досягнення таких загальнодержавних цілей, як вирішення проблеми зайнятості, зростання надходжень до бюджету, рівень ВВП, розвиток пріоритетних галузей економіки, підвищення добробуту населення. Відповідно реалізація стратегічних цілей державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва здійснюється переважно в межах відповідної державної політики, тактичні цілі реалізуються шляхом впровадження відповідних інструментів та механізмів на регіональному рівні. Успішність розвитку суб'єктів підприємницької діяльності в руслі інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства перебуває під впливом не лише рівня розвитку їхнього інноваційного потенціалу, але й залежить від умов, які сформовані для його динамічного розвитку, та відповідних заходів державної підтримки. Треба зазначити, що в нормативно-правовому полі поки що не закріплено поняття механізму державного регулювання інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства, тому вважаємо за доцільне розкрити його сутність, структурні та функціональні аспекти з урахуванням синергетичної складової, оскільки невизначеність та розмитість завдань зазначено механізму призводить до нечіткого розуміння стратегічних та тактичних цілей у відповідних програмах державної підтримки розвитку підприємства (рис. 3).

Сутність механізму насамперед визначається його метою, яка полягає у створенні умов для формування та розвитку системи державної підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, особливо в технологічно складних галузях економіки. Досягнення поставленої мети може бути забезпечене шляхом виконання таких завдань:

1. Сприяння інноваційно-інвестиційному розвитку підприємства в інноваційних галузях економіки.
2. Залучення інвестицій до реалізації інноваційних проєктів суб'єктів підприємства.
3. Мінімізація ризиків приватних інвесторів.
4. Підвищення ефективності інвестицій в інноваційний розвиток бізнесу.
5. Надання експертно-консультативної підтримки реалізації інноваційних проєктів.
6. Експертна підтримка та супровід процесу комерціалізації інноваційних ідей.
7. Підготовка кваліфікованих кадрів для реалізації інноваційних проєктів у сфері підприємства.
8. Залучення підприємств малого та середнього бізнесу до виконання державних та муніципальних замовлень.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

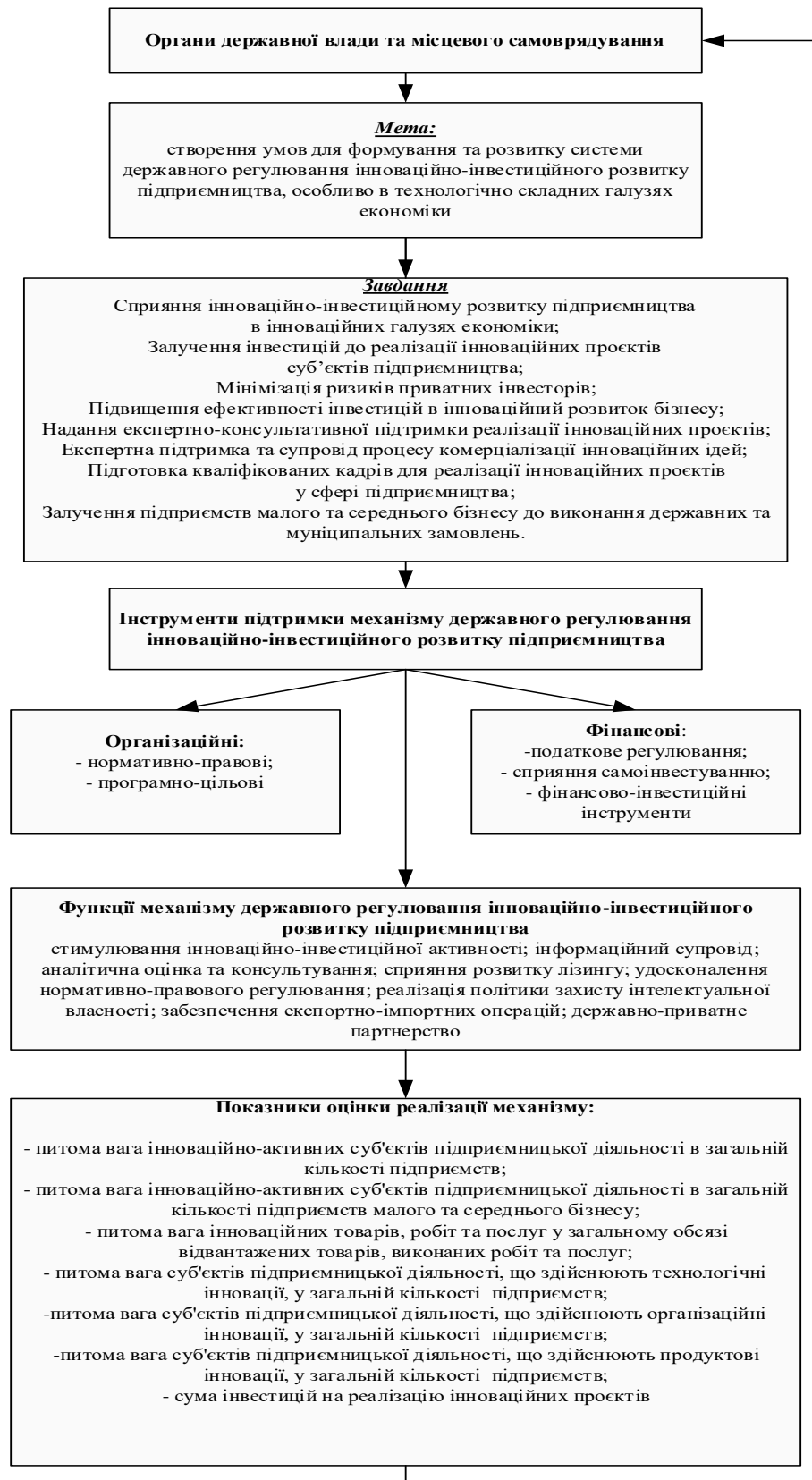

Рис. 3. Механізм державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва

Джерело: складено авторкою.

Функціональне наповнення зазначеного механізму дозволяє виокремити такі складові: стимулювання інноваційно-інвестиційної активності; інформаційний супровід; аналітична оцінка та консультування; сприяння розвитку лізингу; удосконалення нормативно-правового регулювання; реалізація політики захисту інтелектуальної власності; забезпечення експортно-імпортних операцій; державно-приватне партнерство.

Реалізація механізму здійснюється за допомогою включення відповідних організаційних і фінансових інструментів. Серед організаційних доцільно виокремити нормативно-правову та програмно-цільову компоненту, які стосуються юридичної підтримки та регламентуючого супроводження процедур, що реалізуються. Фінансова складова інструментального забезпечення механізму являє сукупність засобів податкового регулювання та сприяння самоінвестуванню підприємництва, а також фінансово-інвестиційні інструменти державного впливу.

Висновки та пропозиції. Процес державного регулювання інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва характеризується цілеспрямованістю, а його основна мета полягає у формуванні сприятливих умов для ефективної реалізації державної економічної політики у сфері інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, сталого розвитку економіки та підвищенні конкурентної позиції підприємництва на світовому ринку. Органи державної влади на кожному етапі процесу державного регулювання обирають для себе конкретні цілі, що досягаються шляхом реалізації відповідних завдань, формуванням механізмів та залученням інструментів на основі врахування економічної кон'юнктури. Цілі державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва можуть змінюватись, проте механізм регулювання є постійним та відпрацьованим щодо адаптації до змін.

Список використаних джерел

1. Васильєва Л. М. Розвиток малого підприємництва в зарубіжних країнах / Л. М. Васильєва // Держава та регіони. – 2010. – № 2. – С. 55–58.
2. Grytsyshen D. The system of public-private partnership in the sphere of state policy implementation of circular economy / D. Grytsyshen, L. Sergiienko, V. Ksendzuk // Journal of Corporate Responsibility and Leadership. – 2019. – Vol. 6, No 3. – Pp. 29-46.
3. Коротич О. Б. Підприємництво як соціально-економічне явище / О. Б. Коротич, Ю. Л. Орел, О. В. Рябічко // Теорія та практика державного управління. – 2010. – Вип. 4. – С. 211–216.
4. Косач І. А. Програмні інструменти державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва / І. А. Косач, А. В. Дегтярьов // Наукові перспективи. – 2021. – № 8(14). – С. 41-50.
5. Попело О. В. Мале підприємництво як джерело економічного розвитку у високорозвинених країнах / О. В. Попело // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2014. – № 3(75). – С. 122-134.

6. Shaposhnykov K. Public regulation and administration in the sphere of small business / K. Shaposhnykov, O. Holovko // *Baltic Journal of Economic Studies*. – 2019. – № 5(4). – Pp. 236-242.

7. Туган-Барановський М. І. Політична економія / М. І. Туган-Барановський. – К. : Наукова думка, 1994. – 261 с.

8. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Й. Шумпетер. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2011. – 242 с.

9. Жаворонок А. В. Місцеві податки і збори як джерело формування доходів бюджету [Електронний ресурс] / А. В. Жаворонок, А. С. Абрамова, А. В. Шиндирук // *Фінансові дослідження*. – 2019. – № 1(6). – Режим доступу: <https://fr.stu.cn.ua/tmppdf/175.pdf>.

10. Comparative analysis of best practices in e-Government implementation and use of this experience by developing countries / S. Shkarlet, I. Oliychenko, M. Dubyna, M. Ditkovska, V. Zhovtok // *Administrative Management Public*. – 2020. – № 34. – Pp. 118-136.

11. Черваньов Д. М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України / Д. М. Черваньов, Л. І. Нейкова. – К. : Знання, КОО, 1999. – 516 с.

12. Гринько Т. Щодо інноваційного потенціалу як складової частини інноваційної активності підприємств / Т. Гринько // *Інноваційний аспект*. – 2010. – № 5. – С. 56-58.

13. Tkalenko N. Mechanism of Commercialization of Innovative Technologies in the Agroindustrial Sector / N. Tkalenko, T. Shestakovska, I. Zelisko // *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. – 2019. – Vol. 8, Issue 4. – Pp. 57-62.

14. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навчальний посібник / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2003. – 278 с.

15. Regulatory policy in the context of effective public governance: evidence of Eastern European Countries / I. Kosach, K. Shaposhnykov, A. Chub, I. Yakushko, D. Kotelevets, O. Lozychenko // *Cuestiones Políticas*. – Ene-Jun 2022. – Vol. 40, Issue 72. – Pp. 456-473.

16. Забаштанська Т. Маркетингові засади розвитку системи планування інновацій на підприємствах в умовах цифровізації / Т. Забаштанська, О. Попело, М. Нікітенко // *Проблеми і перспективи економіки та управління*. – 2021. – № 4(28). – С. 153-162.

17. Problems of competitive development of industry in Ukraine / N. Shmygol, V. Marhasova, O. Galtsova, O. Solovyov, A. Zhavoronok // *European Journal of Accounting, Finance & Business*. – 2020 – № 14 (24).

References

1. Vasilieva, L.M. (2010). Rozvytok maloho pidpryemnytstva v zarubizhnykh krainakh [Development of small business in foreign countries]. *Derzhava ta rehiony – State and regions*, (2), 55–58.

2. Grytsyshen, D., Sergiienko, L., & Ksendzuk, V. (2019). The system of public-private partnership in the sphere of state policy implementation of circular economy. *Journal of Corporate Responsibility and Leadership*, 6(3), 29-46.

3. Korotych, O.B., Orel, Yu.L., & Riabichko, O.V. (2010). Pidpryemnytstvo yak sotsialno-ekonomichne yavyshe [Entrepreneurship as a socio-economic phenomenon]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia – Theory and practice of public administration*, 4, 211–216.

4. Kosach, I.A., & Degtiarov, A.V. (2021). Prohramni instrumenty derzhavnoi polityky innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpryemnytstva [Program tools of the state policy of innovation and investment development of entrepreneurship]. *Naukovi perspektyvy – Scientific perspectives*, 8(14), 41-50.

5. Popelo, O.V. (2014). Male pidpriemnytstvo yak dzherelo ekonomichnoho rozvytku u vysokorozvynenykh krainakh [Small business as a source of economic development in highly developed countries]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu – Bulletin of the Chernihiv State Technological University*, (3(75)), 122-134.
6. Shaposhnykov, K., & Holovko, O. (2019). Public regulation and administration in the sphere of small business. *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(4), 236-242.
7. Tuhan-Baranovskyi, M.I. (1994). *Politychna ekonomiiia [Political Economy]*. Naukova dumka.
8. Shumpeter, J. (2011). *Teoriia ekonomichnoho rozvytku: doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekonomichnoho tsykladu [Theory of economic development: research of incomes, capital, credit, percent and economic cycle]*. VD “KyievoMohylianska akademiia”.
9. Zhavoronok, A.V., Abramova, A.S., Shyndyruk, A.V. (2019). Mistsevi podatky i zbory yak dzherelo formuvannia dokhodiv biudzhetu [Local taxes and fees as a source of budget revenue generation]. *Finansovi doslidzhennia – Financial research*, 1(6). <https://fr.stu.cn.ua/index.pl?task=arcinf&l=ua&j=18&id=175>.
10. Shkarlet, S., Oliychenko, I., Dubyna, M., Ditkovska, M., & Zhovtok, V. (2020). Comparative analysis of best practices in e-Government implementation and use of this experience by developing countries. *Administratie si Management Public*, 34, 118-136.
11. Chervanov, D.M, & Neikova, L.I. (1999). *Menedzhment innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstv Ukrainy [Management of innovation and investment development of enterprises of Ukraine]*. Znannia.
12. Hryenko, T. (2010). Shchodo innovatsiinoho potentsialu yak skladovoi chastyny innovatsiinoi aktyvnosti pidpriemstv [Regarding innovation potential as a component of innovative activity of enterprises]. *Innovatsiinyi aspekt – Innovative aspect*, 5, 56-58.
13. Tkalenko, N., Shestakovska, T., & Zelisko, I. (2019). Mechanism of Commercialization of Innovative Technologies in the Agroindustrial Sector. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, 8(4), 57-62.
14. Illiashenko, S.M. (2003). *Upravlinnia innovatsiinyim rozvytkom: problemy, kontseptsii, metody [Management of innovative development: problems, concepts, methods]*. Universytetska knyha.
15. Kosach, I., Shaposhnykov, K., Chub, A., Yakushko, I., Kotelevets, D., & Lozychenko, O. (ene-jun 2022). Regulatory policy in the context of effective public governance: evidence of Eastern European Countries. *Cuestiones Políticas*, 40(72), 456-473.
16. Zabashtanska, T., Popelo, O., & Nikitenko, M. (2021). Marketynhovi zasady rozvytku systemy planuvannia innovatsii na pidpriemstvakh v umovakh tsyvrovizatsii [Marketing principles of the development of the innovation planning system at enterprises in the conditions of digitalization]. *Problems and prospects of economics and management – Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 4(28), 153-162.
17. Shmygol, N., Marhasova, V., Galtsova, O., Solovyov, O., & Zhavoronok, A. (2020). Problems of competitive development of industry in Ukraine. *European Journal of Accounting, Finance & Business*, 14(24).

Отримано 02.12.2022

UDC 338.22[330.341.1:330.322.1]334.722

Olena BazilinskaPhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance
National University “Kyiv-Mohyla Academy” (Kyiv, Ukraine)**E-mail:** olena.bazilinska@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-6239-6766>**ResearcherID:** [J-5360-2016](https://orcid.org/0000-0001-6239-6766)**STATE REGULATION OF INNOVATIVE AND INVESTMENT
ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT**

The article substantiates the main theoretical and methodological principles of state regulation of innovation and entrepreneurship investment development. The purpose of the article is to form the conceptual foundations of state regulation of entrepreneurship innovation and investment development based on the development of new adaptation mechanisms under the conditions of transformational economic processes. The main characteristics of Ukrainian entrepreneurship have been highlighted, which determine its priority for the state economic policy in comparison with other spheres of economic activity. The main components of innovative and investment development of entrepreneurship, on which the attention of state authorities should be focused, have been substantiated, and the main goals of state regulation are highlighted. The main factors influencing the innovation and investment development of entrepreneurship have been identified, which include the level of corruption, the state's ability to provide preferential conditions for conducting business, and the state and prospects of state support for foreign economic activity. It has been substantiated that the synergistic approach directs the process of managing innovation and investment development in the direction of self-organization of complex systems, which includes the entrepreneurship sector with its complex multifunctional aspects of existence. Synergistic resources of innovation and investment development of entrepreneurship and their effective use completely depends on the actions of the state apparatus and the formed state policy in this direction. The mechanism of state regulation of innovation and investment development of entrepreneurship has been developed, its structure, tasks and functional content have been determined. Implementation of the mechanism is carried out by including a number of organizational and financial instruments. Among the organizational ones, it is advisable to single out the regulatory and legal and programmatic components, which relate to legal support and regulatory support of the implemented procedures. The financial component of the mechanism's instrumental support is a set of means of tax regulation and promotion of self-investment of entrepreneurship, as well as financial and investment instruments of state influence.

Keywords: state regulation; state economic policy; innovations; investments; entrepreneurship; mechanism of state regulation.

Fig.: 3. Table: 1. References: 17.